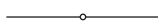

ULDIS SILIŅŠ

Atskatīties, pasmaidīt...

AUTOBIOGRĀFISKAS PIEZĪMES
(1930–1945)

821.174-94
Si 474

Grāmatas iznākšanu finansiāli atbalstījusi
Carnikavas novada dome.

Aigara Truhina vāka dizains

Uz vāka – Latvju jaunatnes organizācijas Carnikavas nodaļa Vadoņsalā.
Priekšā no kreisās – U. Siliņš, U. Krūmiņš.

Uldis Siliņš

ATSKATĪTIES, PASMAIDĪT...

Autobiogrāfiskas piezīmes

Projekta vadītāja *Meldra Bērziņa*
Redaktore *Ita Ankoriņa*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,
Rīgā, LV-1010. Red. nr. R-275.
A/s "Poligrāfists", K. Valdemāra ielā 6, Rīgā, LV-1010.

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Teksts, fotogrāfijas, Uldis Siliņš, 2015

© Literārā apdare, mākslinieciskais noformējums, izdevums,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2015

ISBN 978-9934-0-5367-2

SATURS

Priekšvārds	5
Ievads	7
Agrīnie gadi.....	9
Mūsmājas.....	53
Raduraksti	63
Dar' man, tēv(i)s, pastaliņas	88
Ak, Maskava, tu varenā.....	104
Hitlers nāk ar lieliem soļiem.....	113
Vāczemē	153

PRIEKŠVĀRDS

Dārgo lasītāj!

Tev jāzina, ka no Carnikavas ir nākuši astoņi tālbraucēji kapteiņi, pieci zinātnieki, četri Lāčplēša ordeņa kavalieri, viens ģenerālis – kara ministrs. Nākuši zvejnieki, zemnieki, skolotāji. Un Uldis Siliņš. Izcils latviešu kultūras darbinieks – aktieris, literāts, dramaturgs, publicists.

Man priekšā izlasītais atmiņu manuskripts: Ulda Siliņa “Atskatīties, pasmaidīt...”. Grāmata par bērnību. Vajadzētu būt gaišam garastāvoklim. Un tā arī ir. Ir gaišs noskaņojums, lai gan aprakstīts laika periods no 1930. gada līdz 1945. gadam. Jūtu arī lepnumu un pacīlātību.

Uldim Siliņam nenoliedzami piemīt stāstnieka talants. Skaista valoda. Grāmata paņem savā varā. Jādomā par cilvēkiem, kas dārgi Uldim un man. Jādomā: kā var būt tik daudz līdzību, par kurām ir ne tikai jāpasmaida, bet pat jāsmejas! Nu, piemēram, arī mani mamma reiz gribēja pērt, jo necietu vilnas bumbierenes – tās man koda, un pretojos, kad ziemas aukstumā bija jāvelk tās kājās. Arī mazajam Uldiņam nepatika garās vilnas zeķes. Un ar šūšanu man gāja vēl trakāk. Pēc tam kad sagriezu vienu priekšautu, izdomāju, ka varu uzšūt sev kostīmu. Paņēmu jaunu, smalku vilnas drēbi. Sagraizīju pamatīgi. Mamma to nav aizmirsusi... Man, tāpat kā Uldim, liekas, ka esmu piedzimis nelaikā. Tagad zinu, ka ir vēl divi tādi paši kā es: Uldis Siliņš un – ne mazāk, ne vairāk – Alberts Einšteins.

Bet tāpat – “Atcerēties, pasmaidīt...”. Šīs atmiņas ir bezgala skaistas, skaistas līdz sāpēm, jo mēs atvadāmies ne tikai no bērnības, bet

no vesela laikmeta. Mana meita prot izslaukt govi un sasiet rudzu kūlīšus, bet mazbērni to droši vien redzēs tikai filmās. Man ir prieks, ka vēl 90. gados Uldi varēju iepazīstināt ar savu papu. Mans paps bija godavīrs. Ideālists. Televīzijas raidījumā stāstīja, ka lauksaimniecību izglābs kuļmašīnas un dziļās kūtis. Ak, papiņ! Uldis savā grāmatā raksta, ka jau 30. gados progresīvi zemnieki Carnikavā cēla seklās kūtis.

Paldies Dievam, ka Uldim ir tik brīnišķīgs humors. Tā ir vērtība. Mums nav nemaz tik daudz humoristu. Joprojām dzīvojam nemierīgā pasaulē, un bez smaida un humora šo dzīvi nodzīvot būtu briesmīgi.

Domāju, ka šī grāmata būs labs materiāls kinoscenārijam, node-rēs arī vēsturniekiem, pavāriem, kostīmu māksliniekiem, jo katrs apraksts ir kā bilde. Šī grāmata būs tuva katram, kam Latvija ir dziļi sirdī tāpat kā Uldim Siliņam!

Gaidīsim pārējās atmiņu grāmatas “Reiz UNRRAS laikos, reiz IRO dienās” (1945–1950) un “Zem Dienvidu krusta” (1950–1992)!

INDRA BURKOVSKA,
Rīgā, 2014. gada 13. martā

IEVADS

---

*Laime – dzinējrats un irklis,
Laime – moments dzīvei vilts,
Laime – versti garš ik mirklis,
Laime – tēvuzemes smilts,
Laime – selgā kuģa bura,
Laime – acumirkļīgs māns,
Laime – meitene uz stūra,
Laime – ceptas vistas sāns,
Laime – aizdzijusi brūce,
Laime – dzīves mirklis rets,
Pasmaidīt un atcerēties
Tad, kad būsi sirms un vecs.*

(Ieraksts albumā)

Jau labu laiku vecākais dēls mani skubina, lai es rakstot atmiņas par savu jaunību. Doma nav slikta, bet, godīgi sakot, manā dzīvē nav noticis nekas tāds, kas varētu interesēt lasītāju ārpus manas ģimenes loka. Es pat neesmu drošs, cik lielā mērā tas interesēs manu ģimeni. Jā, esmu bijis interesanta laikmeta liecinieks, pazinis valsts prezidentus, valdības locekļus, politiķus, rakstniekus, aktierus, zinātniekus, sportistus... Bet notikumi paša dzīvē ir diezgan necili.

Kāpēc tiek rakstītas autobiogrāfijas? Bieži vien – lai sevi attaisnotu, pūstu lasītājiem miglu acīs vai noliktu savus pretiniekus. Katrā skapītī, lai cik tas no ārpusē labi krāsots, atradīsies pa ģindenim.

Lai gan pāris reižu esmu bijis Viņa valstībai ļoti tuvu, mans lielākais sasniegums ir bijis nodzīvot tik daudzus gadus bez nomiršanas.

Uldis Siliņš

Un tā nu esmu daļu no savas dzīves uzlicis uz papīra. Ja jūs interesēs, – labi, ja ne, – pārdzīvošu. Kā Anna Brigadere saka:

Ar varu jau nevar rados kļūt.

Kad nebūt, nebūt...

(Bet labāk gan būt...)

Un tagad daži sirsnīgi paldies. Vispirms Carnikavas novada domei par atbalstu, Indrai Burkovskai par priekšvārdu, Carnikavas novada domes Izglītības un kultūras nodaļas vadītājai Elitai Terentjevai, apgāda Zvaigzne ABC projektu vadītājai Meldrai Bērziņai un redaktorei Itai Ankoriņai, manai konsultantei Agritai Krieviņai un visiem tiem, kurus te esmu aizmirsis pieminēt.

Uldis Siliņš
Vollongongā,
2015. gadā